

A 7197

Ki építi Palesztinát?

Ki irányítja azt a sokfelé szétágazó folyamatot, amelynek nyomán évente zsidó emberek tizezrei találtak és találnak ma is otthonra Erec Jiszraelben?

Nem az angol kormány ez a szerv, amely a palesztinai alkotmány szerint hatalmát a főkormányzó által gyakorolja, nem is a palesztinai közigazgatás, amely az ország életét külsőleg irányítja. Az **egész zsidó nép** maga viseli jövőre sorsáért a felelősséget saját soraiból választott vezetősége, a nemzetközi jogilag is elismert **Jewish Agency** (Zsidó ügyvivőség) által.

A földteke minden pontjáról jönnek a visszatérők, életerős ifjak, idealizmus lángjától fűtöttek; öregek, hogy egy egész élet vágyódásának gyümölcsét learassák; közelállók és olyanok is, akiknek csak a világ mai helyzete mutatott utat Erec Jiszrael felé . . .

A mű már áll. Négy, harcok és gazdasági viharok közt eltelt négy nehéz esztendő után öntudatában, lélekszámában, gazdasági és fizikai erejében megnövekedve új feladatok előtt áll Erec Jiszrael zsidósága, a **jisuv**.

A bevándorlás hónapról-hónapra, hétről-hétre önti a galut tömegeit Palesztina partjaira. Az élet legfőbb javaira, fedélre, kenyérre vágnak . . . Hogy nem állnak segítség nélkül, ez a Jewish Agency érdeme.

Földet akarnak művelni, házat akarnak építeni, szerszámot újra a kézbe venni.

*Tel-Aviv: a kikötő és a Makkabi-stadion
a Fehérvény elleni tüntetésnapján.*

Honnan veszi a Jewish Agency az ehhez szükséges összegeket?

A Keren Hajeszod-tól.

A Palesztina-építés legfőbb pénzügyi szerve a Keren Hajeszod, az Ujjáépítési Alap, amely a zsidó nép önkéntes hozzájárulásából gyűjtött összegekkel immár 20 esztendőn keresztül a zsidó állam kincstárának szerepét tölti be.

20 éve épít, irányít, telepít ez az intézmény, részint közvetlenül nyújtott **kölcsönök**, részint leányvállalatainak **beruházásai** által.

Hatalmas összegeket költött világszerte a zsidóság különböző jótékony intézmények céljaira. Miben különbözik a Keren Hajeszod minden más zsidó emberbaráti intézménytől? **Erec Jisraelben a jótékonyág sem jótékonykodás.**

A **Keren Hajeszod** két évtizedes munkáját a **ferszerőség** jellemzi. Évekre, évtizedekre meghatározott tervek megvalósulása a telepítés; egyik telep a másikhoz fűződik, a Keren Hajeszod kezdeményezéséből létrejött üzemek az egész ország gazdasági fejlődésének javát szolgálják.

Nem ajándékol ad a Keren Hajeszod! Pénze a zsidó népé és ezt kölcsönképen helyezi ki. Az a telep, amely a Keren Hajeszod pénzén vette felszerelését s építi házát, a gazdasági átmenet évei után (rendesen a hatodik év végétől kezdődőleg) megkezdi a reá kiadott összegek visszafizetését.

A kisiparosok és kiskereskedők támogatására a Keren Hajeszod a bankoknál külön alapot létesített. Ettől kaphatnak kölcsön 50 vagy 100 palesztinai fontot, hogy megszilárdítsák a gazdasági válság évei alatt meggyöngyült vállalkozásukat. Az eredmény? . . . A kölcsönt egy vagy két év alatt visszafizették és most **2000 ujjáteremtett klsexisztencia** hirdeti, hogy a Keren Hajeszod teljesíti kötelelességeit a **kispolgársággal** szemben is.

Miért dolgozott, milyen feladatot tűzött ki maga elé a Keren Hajeszod fennállása 20 éve alatt?

Hogy megszülessen és megerősödjék város és falu, ipar és kereskedelem, utak és közlekedés szárazon,

Jeruzsálem. Óváros - modern város.

(A Hadassák gyermekkorvosi rendelője.)

vizen és levegőben, hogy ujjaéledjen és megszilárduljon kultúra és közegészség és a megpróbáltatás utolsó éve alatt a közbiztonság.

A partraszállás utáni perctől fogva — sőt az eréc jiszraeli életre készülő ifjuság, a chalucok szervezeteinek támogatása által már azelőtt is — élvezi a bevándorló a Keren Hajeszod segítségét.

A zsidó kikötőben, **Telaviv**-ban látja meg Erec Jiszraelt az óle, a bevándorlóc. 1936. tavaszán, a zavargások első hónapjában született meg egyik éjszakáról a másikra a **zsidó kikötő**, a 150.000 lakosú zsidó nagyvárosban, Telavivban. Ma 1500 munkás talál itt kenyeret. Az építkezés megindulásához szükséges első 20.000 fontot a Keren Hajeszod bocsátotta a megalakult társaság rendelkezésére, de még az első napon **klsem-berek** tizezrei ajánlották fel a maguk egy fontját és az ő részvételük által a telavivi kikötő a zsidó nép egy-séges építő akaratának a jelképe.

A Keren Hajeszod által fenntartott bevándorló-otthon ad az első hetekben lehetőséget munka-keresésre, első tájékozódásra az ország viszonyaiban.

A bevándorlók jelentős része a mezőgazdasági munkát választja.

Ki a falura!

hangzik a belső parancs a chaluc lelkében, aki évek óta várja ezt a pillanatot, amelyre már otthon felkés-zült. De a zsidó falu fogadja be azt a bevándorlót is, aki a héber nyelv ismerete, szaktudás és anyagi tá-masz nélkül csak testi erejét hozta magával és a falu társadalmi közössége nevel belőle alkotó zsidó munkást.

Ma a magántőke nehezen kezd új vállalkozásba. A politikai viszonyok bizonytalansága az utolsó eszten-dőkben óvatosságra készítette az országban levő tőkét is, de él és fejlődik a **nemzeti tőke** vállalkozása, a Keren Hajeszod legfőbb alkotása, a **zsidó falu!**

250 zsidó faluban mutatta meg az ősi földjére vissza'ért zsidó nép, hogy zsidó földműves-réteg megterem-tése nemcsak idealisták kudarcra ítélt kísérlete, hanem a legeleveníbb valóság lehet. Mi volt a földművelés

Maledet. Házépítés egy új kolónián.

Palesztinában a zsidó bevándorlás előtt? Faeke és sárputri az arab fellah szerszáma és lakása, traktor és betonház a zsidó földművesé. Nehéz és hosszú volt az út a palesztinai arab földművelés évezredes munkamódszereitől a zsidó mezőgazdaság mai kialakulásáig, de a munkakészség és akarat átlendítette az úttörőket a kezdet nehézségein.

A tapasztalatlan, de fejlődésre vágyó mezőgazdáknek segítséget, elméleti és gyakorlati útmutatást adott és ad a rehovoti **Mezőgazdasági Kísérleti Intézet**, amelynek egyik vezetője dr. **Chálm Weizmann** professzor, a Jewish Agency elnöke.

A Keren Hajeszod által létesített, illetve irányítása alatt álló 92 régi telepen, amelyeket 1936. előtt alapítottak és az azóta megalapított 53 új telepen 40.000 zsidó földműves él, akik verejtekük és ha kellett, vérük hullatásával is bizonyították a zsidó nép jogát az élethez és a munkához.

A zavargások első 36 hónapjában 36 új telep, a „fehérvölyv” kihirdetése óta 17 új falu, 53 új tűzhelye a magasabbrendű kultúrájának hirdeti a zsidó közösség életakarát és erejét.

Egy szemtanú, aki átélte egy ilyen telep megszületésének lázas óráit, így írja le ezt az élményt :

„Alig, hogy felvirrad a nap, s az egész tábor lecsap a munkára. A chalucok sarlójukkal megtisztítják a földet az utánuk jövő építők számára. Azonnal kimérik a tábor négyszögét s felállítják a kettős falat, a golyófogó kerítést, amelyet azután tíz-húsz ember tölt meg teherautókon odaszállított homokkal és kavics-csal. Hosszú sorban állnak a homokos kosarat adogató emberek, régiek és újak, öregek és fiatalok, férfiak és nők, mindannyiuk arca verítéktől ragyog. Nemsokára ott áll középen a magas őrtorony és messzire hirdeti, hogy új zsidó telep sarjadt ki a földből ezen a helyen. A munkások másik csoportja a barakok felállításával foglalkozik. Óráról-órára készül egy-egy, míg végre mind a helyén áll. Mások kettős drótkerítést emelnek, amely az egész táborot körülveszi; vannak, akik árkokat ásnek és védőállásokat, oltalmul és védekezésül a támadók ellen. Szerelők elhelyezik a fényszórót a torony tetején és beállítják. Közben leányok, asszonyok járnak munkával elfoglalt társaik között, vizet kínálnak, ennivalót osztanak, hogy ott, munkaközben elfogyasszák, mert az idő drága és múlik a nap.

Foiskola egy Keren Hajezsad-telepen.

Estére ott áll az új telep. Köröskörül pusztaság, belőle kiemelkedik a csak most született zsidó falu. Egy-pár szívből jövő szót hallunk a most letelepültek szomszédainak és az Intézmények képviselőinek ajkáról, aztán énekszó hangzik, a munkában elfáradt chalucok dala megtöri az este csendjét. Felragyog a fényszóró és először vált üdvözlő jeleket a környéken levő társaival, a zsidó telepekkel.”

A fényszóró, a védőfal és az őrtorony az új település jelképei.

De nemcsak vére és nemcsak verítékre szomjas az erעי föld. Hosszú évszázadok bűnös mulasztása a mélységbe sülyesztette, vagy mocsárba fullasztotta a vizet. De a földet öntözni kell, mert az öntözött föld több embernek terem kenyeret. A Keren Hajeszod kutakat fúrat, források vizét tárja fel, öntözőműveket emel és megsokszorozza a termést.

Új kolóniáink egy része a többi telepektől távolfekvő vidéken van. A jó út itt nemcsak azt jelenti, hogy a szülők levele egy nappal gyorsabban ér a gyermekek kezébe, vagy hogy a tejeskocsisnak nem kell éjt-szaka felkelnie, hanem ráér hajnalban útjára indulni, az út itt **űtőér**, amely **az egész** vérkeringésébe kapcsol elszórt pontokat, amelyen a telep lakói könnyebben és veszély nélkül érhetik el a szomszédokat és szükség esetén a segítséghezök őket.

A Telaviv-ot Haifával összekötő új út csak zsidó falvakon át vezet. Akárhol lángolt is fel a már elmúlt arab terror idején a lázadás tüze, a zsidó országúton, a „béke útján” zavartalanul lűktetett az élet, a zsidó falu terméke akadálytalanul érte el a város piacát, a telepes élte a maga mindennapi munkás életét s a rádióból hallotta, de nem tapasztalatból ismerte meg az országban történt eseményeket.

Ez a korszak elmúlt, az arab lázadás véget ért.

A zsidó egészségügyi intézményeket, az orvosokat és a kórházakat a hősi küzdelmek áldozatai helyett ismét csak a mindennapi élet betegei veszik igénybe, köztük az arabok is. Hogy mit jelent a zsidó egészségügyi szervezet, amely részben a Keren Hajeszod, részben az amerikai zsidó nők Hadassah szervezete erejének köszönheti létét, egyetlen egy szám mondja meg nekünk. 1920-ban minden száz palesztinai lakos közül 8 maláriás beteg volt, 1938-ban minden ezerből nyolc.

*A gyermekekerttől a főiskoláig
a Keren Hajezrad segítségével.*

(Rehovoti mezőgazdasági kísérleti állomás.)

Erec Jiszrael az ifjuság földje.

Ez a zsidó ifjuság a gyermekkertől az egyetemig héber iskolában tanul. A Keren Hajeszod teremtette meg ezt az iskola-hálózatot, s tartotta fenn az új országépítés első évtizedében. Ma már a Jisuv nagykorú, maga gondoskodik iskolái fenntartásáról, de a Keren Hajeszod ma is jelentékeny évi szubvencióval veszi ki részét az új nemzedék tevékeny életre való előkészítésének feladatából.

Ha 10 évvel ezelőtt a világ akármelyik országában megkérdeztünk volna egy zsidó fiút: „mi akarsz lenni?” — tíz eset közül kilencben azt válaszolta volna: „orvos, ügyvéd vagy kereskedő.”

Csak kevesen lettek volna önszántukból iparossá és egy sem jutott volna arra a gondolatra, hogy földművessé, paraszttá legyen.

Egyetlen egy ország van csak a világon, ahol a zsidó ifjuság szándékosan fordított hátat apái hivatásának és abban látja ideálját, hogy földet műveljen. Ez az ország Erec Jiszrael. Két csoportja van az ifjuságnak, akik ott a diaszpóra multjával szakítanak; azok, akik már az országban születtek és fiatalok, akik most vándorolnak be.

A Palesztinában született ifjuság a szülői házban legnagyobbbrészt még az európaihoz hasonló viszonyok közt élt. Szülőik többnyire tudósok, írók, politikusok voltak — közöttük sokan olyanok, akik a cionista mozgalom vezetőiként Erec Jiszrael felépítését előkészítették és előmozdították. Ezek az emberek európai módon gondos nevelést adtak gyermekeiknek. Sok fiatal a szentföldi héber gimnáziumokat végezte, egyrésztük még a jeruzsálemi héber egyetemet is látogatta. És mégis csak **egy** volt életük célja: vissza a földre, a parasztélelbe.

A másik gárda az „ALIJATH HANOAR”, az ifjusági bevándorlás intézményei által került a produktív életbe. Annak az ifjuságnak a megmentése, akik elveszítették európai otthonukat és a legbizonytalanabb jövő előtt álltak, a célja ennek a csodálatos megmozdulásnak.

Egyedül Németországból mintegy ötezer zsidó fiú és leány került át Erec Jiszraelbe és reméljük, ez a vándorlás még további ezreknek teremt nyugodt és biztos új otthonot. A Keren Hajeszodnak és a Zsidó Nem-

*Jeruzsálem: a Hadassah új egészségügyi
intézményei a Scopus hegyén.*

zeti Alapnak, a KKL-nek együttműködése által ez az ifjuság erc jiszraeli élete első éveiben nemcsak menedékre talál, hanem szakszerű mezőgazdasági kiképzést is kap.

Régi telepeken szereznek gyakorlatot két éven át, de azután is együttmaradnak és csoportosan várják végleges letelepítésüket. A fiatalok 75%-a a mezőgazdasági munkában találta meg élethivatását, de még további negyedrészüik is, az országot elhagyó két százalék kivételével, építő, testi munkát választott életpályájául.

Az ezernyi fiatal szabre (a született palesztinaiak neve) és azok, akik Európából Erec Jiszraelbe ültették át életük fiatal palántáját, az az „új ifjuság”, amely az ország reménységének alapja. És már állnak az első telepek, ahol ez az ifjuság a zsidó földdel egybeforrva éli mindennapi gondokkal teli, de mégis boldog és szabad életét.

A jövő nemzedék egészségét szolgálják azok a munkáslakások is, amelyeket a Keren Hajeszod kölcsönének segítségével építenek. 1939. tavaszán ötszáz új lakás épült, kétszobás, verandás családi házak, kis konyhakert közepette. Ennél az építkezésnél a leendő háztulajdonosok is dolgoztak, rendes munkabérért, amelyet a Keren Hajeszod mint vállalkozó fizetett nekik. A szociális segítség és előrelátás rendkívüli példája ez.

A munkanélküliség elleni küzdelem a Keren Hajeszod 20 éve alatt különböző mértékben vette igénybe az Alap erejét. A konjunkturák évei, amidőn nem munka — hanem munkáshiány jelentkezett, s a munkaadók megbízottai a hajónál várták az alig megérkezetteket, természetesen nem tették annyira feladatává munkáalkalmak megszerzését és megszervezését, mint a gazdasági hanyatlás esztendei.

Az 1936-ban kitört zavargások ismét bénítólag hatottak Erec Jiszrael gazdasági életére. E korszakban bontakozik ki teljes nagyságában a Keren Hajeszod munkájának jelentősége. A gazdasági élet legbiztosabb bástyái az általa alapított telepek. Hogy erőnk volt nemcsak arra, **hogy régi eredményeinket megtartsuk, hanem tovább erősíthetjük a zsidó földművesek fāborát, olyan eredmény, hogy egykor majd az új zsidó történelem legszebb fejezetét írja ezekről a napokról a krónikás.**

Haifa : Kingsway.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Beszélt számok.

A **KEREN HAJESZOD bevételei** palesztinai fontokban alapítása óta 1939. szeptember hó 30-ig.

Önkéntes hozzájárulásból nettó bevételek	LP	7,300.000
Beruházások hozadéka, bevándorlási osztály díjbevétele, stb.		1,630.100
A Lloyds Bank kölcsöne	"	518.571
Összesen	LP	9,448.671

Ezt az összeget a következő célokra fordította :

Mezőgazdasági telepítés	LP	2,710.300	Városi telepítés, ipar, kereskedelem	LP	718.300
Nevelésügy	"	1,632.200	Egészségügy	"	373.300
Bevándorlás	"	1,038.800	A Jewish Agency adminisztrációja,		
Közmunkák, munkaházak	"	947.900	egyéb célok	"	567.000
Nemzeti, vallásos és közbiztonsági intézmények	"	740.600			

Tizenhétmillió zsidó él a világon.

Ötszáz ezer testvérünk talált otthonra Erec Jiszraelben.

Ha **husz év alatt** többet adtunk volna az ország felépítésére, mint fejenként alig egy **fél fontot**, ma már minden menekülő zsidó **megtalálta volna biztos otthonát**.

Várnak ránk a jövő feladatai. Meg kell tartanunk az eddigi eredményeket és biztosítanunk az országépítés munkájának folytatását. Erec Jiszrael földje vár az új életre, amelyre csak a zsidó nép munkája által ébredhet. A zsidó ifjuság keresi a földet, ahol megújíthatja életét a munka által. A föld és az ifjuság egymásra várnak, a Keren Hajeszod az a **hid**, amelyen át megtalálják egymást.

Zsidó ember, nem érzed Te is, hogy a hidverők közé kell állnod?

2. ELTÁROZVA

2012. JÚN. 06

Kiadja: a Magyar Zsidók
Pro Palesztina Szövetségének
Keren Hajeszd Szakosztálya,
Budapest, VI., Andrássy-ut 67.
T e l e f o n : 22-18-76.

A szövegért és kiadásért felel: Dr. László István.

N y o m t a : Breuer Mihály, Budapest